

UCHWAŁA Nr 325 RADY MINISTRÓW

z dnia 29 kwietnia 1953 r.

w sprawie zasad i trybu wykonywania budżetu państwa.

S P I S R Z E C Z Y

Dział I. Zasady organizacyjne.

Rozdział 1. Przepisy ogólne.

§§ 2 i 3. Zasady podstawowe.

§§ 4 — 6. Układ wykonawczy budżetu centralnego i budżety terenowe.

§§ 7 i 8. Obsługa kasowa budżetu państwa.

§§ 9 — 11. Rachunki podstawowe budżetów terenowych i inne rachunki bankowe.

§ 12. Zwrotne zasiłki kasowe budżetów terenowych.

Rozdział 2. Organy wykonujące budżet.

- §§ 13 — 25. Jednostki budżetowe.
 §§ 26 i 27. Dysponenci kredytów.
 §§ 28 i 29. Organy kierujące i nadzorujące.
 §§ 30 i 31. Organy finansowe.

Dział II. Podstawy wykonywania budżetu.

Rozdział 1. Preliminarze i bilanse dochodów i wydatków.

- § 32. Preliminarze dochodów i wydatków.
 § 33. Bilanse dochodów i wydatków.
 § 34. Preliminarze środków specjalnych.
 § 35. Preliminarze i bilanse dochodów i wydatków gospodarstw pomocniczych.
 § 36. Ogólne zasady zatwierdzania preliminarzy i bilansów.
 §§ 37 — 39. Tryb zatwierdzania preliminarzy i bilansów w zakresie budżetu centralnego.
 §§ 40 — 42. Tryb zatwierdzania preliminarzy i bilansów w zakresie budżetów terenowych.
 §§ 43 i 44. Dokonywanie zmian w preliminarzach i bilansach.
 § 45. Ustalanie i zatwierdzanie preliminarzy i bilansów dodatkowych.

Rozdział 2. Kwartalne plany wykonywania budżetu centralnego i budżetów terenowych.

- §§ 46 i 47. Przepisy wspólne.
 §§ 48 — 51. Kwartalne plany wykonywania budżetu centralnego.
 §§ 52 — 55. Kwartalne plany wykonywania budżetów terenowych.
 § 56. Wykonywanie budżetu państwa w okresie poprzedzającym jego uchwalenie.

Dział III. Zasady wykorzystywania kredytów budżetowych.

Rozdział 1. Otwieranie i przekazywanie kredytów budżetowych.

- §§ 57 — 64. Otwieranie kredytów budżetowych.
 §§ 65 — 67. Przekazywanie kredytów budżetowych.

Rozdział 2. Dokonywanie wydatków.

- §§ 68 — 73. Granice wydatków i zobowiązań budżetowych oraz sposób ich pokrywania.

- §§ 74 — 76. Terminy wygaśnięcia kredytów oraz zwrotu środków budżetowych.

Dział IV. Zmiany w budżecie.

Rozdział 1. Przeniesienia kredytów budżetowych.

- §§ 77 — 81. Przepisy wspólne.
 §§ 82 — 84. Przeniesienia w obrębie budżetu centralnego.
 §§ 85 — 88. Przeniesienia w obrębie budżetów terenowych.

Rozdział 2. Kredyty dodatkowe.

- § 89. Kredyty dodatkowe z rezerwy budżetu centralnego.
 § 90. Kredyty dodatkowe z rezerwy budżetów wojewódzkich.
 § 91. Kredyty dodatkowe w ramach nadwyżki budżetu państwa.
 §§ 92 i 93. Tryb uchwalania kredytów dodatkowych w zakresie budżetów terenowych.

Rozdział 3. Inne zmiany w budżecie centralnym i w budżetach terenowych.

- § 94. Zwiększanie wydatków w budżetach terenowych w granicach zwiększonych dochodów.
 § 95. Zmniejszanie i zwiększanie dochodów i wydatków w związku z przeniesieniem zadań.
 § 96. Zmniejszanie dochodów budżetów terenowych.

Dział V. Rachunkowość i sprawozdawczość z wykonywania budżetu.

- § 97. Rachunkowość budżetowa.
 §§ 98 i 99. Zakres oraz tryb składania i uzgadniania bilansów i sprawozdań.
 §§ 100 — 102. Analiza składanych bilansów i sprawozdań.
 § 103. Wstrzymywanie otwarć kredytów oraz blokowanie rachunków bankowych.
 § 104. Sprawozdania banków.

Dział VI. Przepisy przejściowe i końcowe.

- § 105. Resortowa rezerwa inwestycyjna.
 §§ 106 i 107. Przepisy końcowe.

Na podstawie art. 32 dekretu z dnia 17 grudnia 1952 r. o uchwalaniu i wykonywaniu budżetu państwa (Dz. U. Nr 50, poz. 334) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

D Z I A Ł I

Zasady organizacyjne.

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Ilekroć w uchwale wymieniane są artykuły, oznaczają one artykuły dekretu z dnia 17 grudnia 1952 r.

o uchwalaniu i wykonywaniu budżetu państwa (Dz. U. Nr 50, poz. 334).

2. Ilekroć w uchwale wymieniane są paragrafy, oznaczają one paragrafy niniejszej uchwały.

Zasady podstawowe.

§ 2. 1. Wydatki budżetowe mogą być dokonywane w granicach ustalonych w budżecie i tylko na cele szczegółowo określone (art. 16 ust. 1).

2. Przy wykonywaniu budżetu państwa należy ponadto w myśl art. 16 ust. 2 stosować zasady:

- 1) pełnego i terminowego wykonywania zadań narodowego planu gospodarczego;
- 2) pełnego i terminowego realizowania wszystkich dochodów;
- 3) dokonywania wydatków tylko w miarę realizacji odpowiadających im zadań oraz w sposób najbardziej gospodarny.

3. Szczegółowe określenie wydatków budżetowych (ust. 1) zawierają preliminarze wydatków lub bilanse dochodów i wydatków.

§ 3. 1. Wszystkie wpływy powinny być zarachowywane na dochody budżetu centralnego lub właściwych budżetów terenowych zgodnie z obowiązującą klasyfikacją budżetową.

2. Na dochody budżetowe nie są zarachowywane:

- 1) wpływy przedsiębiorstw i innych jednostek organizacyjnych działających według zasad rozrachunku gospodarczego (§ 15 ust. 2);
- 2) wpływy gospodarstw pomocniczych, prowadzonych przez jednostki budżetowe na zasadach ustalonych odrębnymi przepisami (§ 18 ust. 2);
- 3) wpływy w zakresie środków specjalnych (§ 17);
- 4) depozyty i sumy na zlecenie (§ 20);
- 5) zwroty wydatków wpłacone w tym samym okresie budżetowym, w którym dokonano wydatków, jeżeli nie zostały przewidziane jako dochody budżetowe;
- 6) wpływy środków własnych przeznaczonych na finansowanie inwestycji;
- 7) inne wpływy, których rodzaj określi Minister Finansów.

Układ wykonawczy budżetu centralnego i budżety terenowe.

§ 4. Budżet państwa wykonywany jest według wykonawczego budżetu centralnego oraz według jednostkowych budżetów terenowych.

§ 5. 1. Układ wykonawczy budżetu centralnego określa szczegółowo dochody i wydatki budżetu centralnego oraz wymienia organy właściwe do pobierania dochodów i dokonywania wydatków (art. 4).

2. Układ wykonawczy budżetu centralnego ustala Minister Finansów.

3. Ilekroć w uchwale mówi się o budżecie centralnym, należy przez to rozumieć układ wykonawczy budżetu centralnego.

§ 6. 1. Jednostkowy budżet terenowy określa szczegółowo dochody i wydatki rady narodowej z wymienieniem organów właściwych do pobierania dochodów i dokonywania wydatków (art. 3).

2. Jednostkowe budżety terenowe uchwalają właściwe rady narodowe w granicach zbiorczego budżetu terenowego.

3. Ilekroć w uchwale mówi się o budżecie terenowym, należy przez to rozumieć jednostkowy budżet terenowy.

Obsługa kasowa budżetu państwa.

§ 7. 1. Obsługa kasowa budżetu państwa, tj. budżetu centralnego i budżetów terenowych, należy do Narodowego Banku Polskiego.

2. Prawa i obowiązki Narodowego Banku Polskiego w zakresie obsługi kasowej budżetu państwa określają odrębne przepisy.

3. Obsługę kasową budżetu państwa w zakresie kredytów budżetowych przeznaczonych na finansowanie inwestycji wykonują — w zakresie ustalonym przez Ministra Finansów — banki finansujące inwestycje; banki te w dalszym ciągu uchwały zwane są „bankami specjalnymi”.

§ 8. Wszelkie środki pieniężne budżetu państwa, a także inne środki pieniężne pozostające w dyspozycji organów finansowych i jednostek budżetowych, gromadzone są w Narodowym Banku Polskim na odpowiednich rachunkach budżetu centralnego, budżetów terenowych i jednostek budżetowych (§§ 9 — 11).

Rachunki podstawowe budżetów terenowych i inne rachunki bankowe.

§ 9. 1. Każdy budżet terenowy posiada we właściwym oddziale Narodowego Banku Polskiego rachunek podstawowy, który służy do akumulacji środków pieniężnych i finansowania wydatków danego budżetu.

2. Rachunkami podstawowymi budżetów terenowych dysponują wydziały finansowe prezydentów rad narodowych. Rachunkami podstawowymi budżetów gmin i miast nie stanowiących powiatów dysponują prezydya właściwych rad narodowych.

§ 10. 1. Z rachunków podstawowych budżetów terenowych wydziały finansowe przelewają odpowiednie środki na rachunki bieżące głównych dysponentów kredytów, na rachunki danych — budżetów w bankach specjalnych oraz na rachunki podstawowe innych budżetów terenowych z tytułu wypłaty lub zwrotu dotacji, pożyczek lub innych należności i operacji dokonywanych w granicach obowiązujących przepisów.

2. Z rachunków podstawowych budżetów gmin i miast nie stanowiących powiatów prezydya właściwych rad narodowych pokrywają bezpośrednio wydatki tych budżetów oraz przelewają środki pieniężne na rachunki podstawowe budżetów terenowych wyższego stopnia z tytułu zwrotu dotacji, pożyczek, nadwyżek bądź innych należności i operacji dokonywanych w granicach obowiązujących przepisów. Ponadto prezydya rad narodowych miast nie stanowiących powiatów przelewają odpowiednie środki pieniężne na rachunki w bankach specjalnych z tytułu wydatków inwestycyjnych.

§ 11. Minister Finansów ustala rodzaje rachunków bankowych budżetu centralnego, budżetów terenowych i jednostek budżetowych oraz sposób ich prowadzenia.

Zwrotne zasiłki kasowe budżetów terenowych.

§ 12. 1. Budżetom terenowym mogą być z rezerwy kasowej budżetów terenowych bezpośrednio wyższego stopnia udzielane zwrotne zasiłki kasowe na niezbędne wydatki w przypadku, gdy z uzasadnionych przyczyn budżety terenowe niższego stopnia będą w pewnych okresach pozbawione własnych środków pieniężnych.

2. Określone w ust. 1 zasiłki kasowe udzielane są na podstawie uchwał prezydentów właściwych rad narodowych, podejmowanych na wnioski wydziałów finansowych.

3. Udzielone zasiłki kasowe powinny być zwrócone właściwemu budżetowi w tym samym okresie budżetowym w terminach z góry ustalonych. W przypadku niedotrzymania ustalonego terminu zwrot zasiłku następuje w drodze jego przelewu, dokonanego przez Narodowy Bank Polski z rachunku podstawowego zadłużonego budżetu na polecenie wydziału finansowego prezydium rady narodowej, które udzieliło zasiłku.

4. Szczegółowe przepisy o zasadach i trybie udzielania i zwracania określonych w ust. 1 zasiłków kasowych ustali Minister Finansów.

R o z d z i a ł 2.

Organy wykonujące budżet.

J e d n o s t k i b u d ż e t o w e.

§ 13. 1. Obowiązek wykonania zadań w zakresie dochodów i wydatków budżetowych ciąży na jednostkach budżetowych określonych w art. 21 ust. 1 i 3.

2. Za inne urzędy centralne (art. 21 ust. 1) w rozumieniu niniejszej uchwały uważane są te jednostki organizacyjne, które posiadają w budżecie centralnym odrębne części budżetowe.

3. Za organy równorzędne wydziałom prezydiów rad narodowych (art. 21 ust. 1) uważane są te jednostki, podległe bezpośrednio prezydiom, które posiadają w budżetach terenowych odrębne części budżetowe.

4. Ilekroć w dalszym ciągu uchwały będzie mowa o wydziałach prezydiów rad narodowych, należy przez nie rozumieć również inne jednostki organizacyjne prezydiów rad narodowych równorzędne wydziałom (ust. 3).

§ 14. 1. Zadania jednostek budżetowych w zakresie dochodów i wydatków budżetowych są szczegółowo określone preliminarzami dochodów i preliminarzami wydatków.

2. Jednostki budżetowe wchodzą do budżetu państwa pełnymi sumami dochodów i wydatków objętych ich preliminarzami.

§ 15. 1. Zadania jednostek budżetowych w zakresie rozliczeń z właściwym budżetem podległych im przedsiębiorstw państwowych i innych jednostek organizacyjnych działających według zasad rozrachunku gospodarczego są szczegółowo określone bilansami dochodów i wydatków tych przedsiębiorstw lub jednostek.

2. Przedsiębiorstwa państwowe i inne jednostki organizacyjne działające według zasad rozrachunku gospodarczego wchodzą do budżetu państwa wynikami swych bilansów dochodów i wydatków zgodnie z obowiązującymi przepisami.

§ 16. 1. Obok zadań w zakresie dochodów i wydatków budżetowych jednostki budżetowe mogą określić rodzaje swojej działalności podstawowej oraz określone rodzaje działalności dodatkowej prowadzić w formie środków specjalnych lub w formie gospodarstw pomocniczych (§§ 17 i 18).

2. Rodzaje środków specjalnych oraz rodzaje działalności, o których mowa w ust. 1, określi Minister Finansów.

§ 17. 1. Środkami specjalnymi są określone przez Ministra Finansów dochody jednostek budżetowych, przeznaczone na cele równocześnie przez niego określone.

2. Środki specjalne wchodzą do budżetu państwa saldem dochodów i wydatków przez preliminarze właściwych jednostek budżetowych.

§ 18. 1. Przez gospodarstwo pomocnicze rozumie się wyodrębnioną pod względem gospodarczym i finansowym działalność jednostki budżetowej.

2. Gospodarstwa pomocnicze wchodzą do budżetu państwa przez preliminarze właściwych jednostek budżetowych bądź saldem dochodów i wydatków objętych preliminarzami tych gospodarstw, bądź wynikami ich bilansów dochodów i wydatków.

§ 19. 1. Wydatki jednostek budżetowych w ramach środków specjalnych oraz w ramach dochodów gospodarstw pomocniczych mogą być dokonywane tylko do wysokości uzyskanych wpływów z tych środków lub dochodów i zgodnie z zatwierdzonymi preliminarzami lub bilansami.

2. Nadto przy dokonywaniu wydatków, o których mowa w ust. 1, mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 68 ust. 3 i 4 oraz § 72.

§ 20. 1. Jednostki budżetowe mogą prowadzić również gospodarkę depozytami i sumami na zlecenie.

2. Przez depozyty rozumie się środki, które pozostają czasowo w dyspozycji jednostek budżetowych celem zwrotu lub przekazania zgodnie z tytułami prawnymi stanowiącymi podstawę ich utworzenia.

3. Sumami na zlecenie są środki zleciłodawcy otrzymane przez jednostki budżetowe dla wykonania zadania określonego przez zleciłodawcę.

4. Pozostałości na koniec okresu budżetowego sum na zlecenie, pochodzące z kredytów budżetowych, podlegają zwrotowi do właściwego budżetu przed upływem okresu budżetowego.

§ 21. 1. Minister Finansów określa:

- 1) zasady gospodarki środkami specjalnymi, rodzaje tych środków oraz dochody, jakie mogą być pobierane, i wydatki, jakie mogą być dokonywane w ramach poszczególnych rodzajów środków specjalnych;
- 2) zasady gospodarki depozytami oraz sumami na zlecenie.

2. Minister Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego określa zasady organizacji i systemu finansowego gospodarstw pomocniczych.

§ 22. 1. Dla jednostek budżetowych, wykonujących zadania określone preliminarzami dochodów, preliminarzami wydatków oraz bilansami dochodów i wydatków, otwierane i prowadzone są w Narodowym Banku Polskim i bankach specjalnych odpowiednie rachunki bankowe.

2. Posiadanie rachunków bankowych związane jest z obowiązkiem prowadzenia rachunkowości budżetowej w zakresie ustalonym odrębnymi przepisami.

§ 23. Jeżeli jednostkom budżetowym ze względu na brak warunków do samodzielnego wykonywania preliminarzy nie zostaną otwarte rachunki bankowe, rachunkowość w zakresie wykonywania preliminarzy takich jednostek prowadzona jest przez jednostki nadrzędne posiadające rachunki bankowe.

§ 24. Wykonanie zadań objętych preliminarzami wydatków może być — w przypadkach określonych przez Ministra Finansów — zlecane przedsiębiorstwom państwowym, instytucjom i organizacjom społecznym oraz innym jednostkom organizacyjnym, które otrzymują

uprawnienia dysponentów kredytów stopnia określonego przez Ministra Finansów.

§ 25. Dla jednostek budżetowych otrzymujących wpływy i dokonywających wydatków w zakresie środków specjalnych, gospodarstw pomocniczych, depozytów i sum na zlecenie otwierane i prowadzone są w Narodowym Banku Polskim odrębne rachunki bankowe dla każdego rodzaju sum.

Dysponenti kredytów.

§ 26. 1. Jednostki budżetowe posiadające rachunki bankowe są w zakresie dysponowania kredytami budżetowymi dysponentami kredytów pierwszego stopnia (głównymi), dysponentami kredytów drugiego stopnia lub dysponentami kredytów trzeciego stopnia.

2. Głównymi dysponentami kredytów są naczelne organy administracji państwowej, urzędy centralne i wydziały prezydiów rad narodowych, posiadające w budżecie centralnym lub w budżetach terenowych odrębną część budżetową.

3. Dysponentami kredytów drugiego stopnia są jednostki budżetowe, dla których dysponenti główni — obok kredytów przeznaczonych do bezpośredniego wykorzystania (wydatkowania) — przekazują również kredyty podlegające dalszemu przekazaniu dysponentom trzeciego stopnia.

4. Dysponentami kredytów trzeciego stopnia są jednostki budżetowe, które otrzymane kredyty budżetowe wykorzystują (wydatkują) bezpośrednio bez prawa dalszego ich przekazywania.

§ 27. 1. Wykazy dysponentów głównych ustalają:

- 1) Minister Finansów — w zakresie budżetu centralnego;
- 2) rezydja właściwych rad narodowych (wojewódzkich, powiatowych, m. st. Warszawy, m. Łodzi, dzielnicowych i miast stanowiących powiaty) — w zakresie swych budżetów terenowych.

2. Wykazy dysponentów drugiego stopnia ustalają dysponenti główni.

3. Wykazy dysponentów trzeciego stopnia ustalają:

- 1) w zakresie budżetu centralnego — dysponenti główni lub dysponenti drugiego stopnia w zależności od tego, którym z nich dysponenti trzeciego stopnia bezpośrednio podlegają;
- 2) w zakresie budżetów terenowych — prezydja właściwych rad narodowych (ust. 1 pkt 2).

4. Wymienione w ust. 1 — 3 wykazy dysponentów kredytów powinny być przesyłane Narodowemu Bankowi Polskiemu corocznie w terminie do dnia 15 grudnia. Wykazy te stanowią dla Narodowego Banku Polskiego podstawę do otwarcia rachunków dysponentów kredytów na następny okres budżetowy.

Organy kierujące i nadzorujące.

§ 28. 1. Prezydja rad narodowych kierują wykonywaniem swych budżetów oraz czuwają nad prawidłowym wykonywaniem budżetów terenowych niższego stopnia (art. 19).

2. W szczególności prezydja rad narodowych:

- 1) uchwalają kwartalne plany wykonywania swych budżetów terenowych oraz kierują prawidłowym wykonywaniem tych planów;

- 2) ustalają — zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów — wytyczne w sprawie uchwalania kwartalnych planów wykonywania budżetów terenowych niższego stopnia;

- 3) dokonują zmian w budżetach terenowych oraz uchwalają kredyty dodatkowe w zakresie ustalonym niniejszą uchwałą;

- 4) ustalają wykazy dysponentów kredytów w zakresie budżetu, którego wykonaniem kierują;

- 5) nadzorują wykonywanie budżetów terenowych przez prezydja rad narodowych niższego stopnia.

3. Prezydja gminnych rad narodowych i prezydja rad narodowych miast nie stanowiących powiatów wykonują budżety swych gmin i miast (art. 20 ust. 2). W tym zakresie prezydja rad narodowych gmin i miast nie stanowiących powiatów wykonują również czynności wydziałów finansowych.

4. Prezydja wojewódzkich i powiatowych rad narodowych (m. st. Warszawy, m. Łodzi, dzielnicowych i miast stanowiących powiaty) rozpatrują wszystkie sprawy związane z wykonywaniem budżetów terenowych bądź na wnioski wydziałów finansowych w przypadkach określonych w dalszych przepisach niniejszej uchwały, bądź też po wysłuchaniu opinii tych wydziałów.

§ 29. 1. Naczelne organy administracji państwowej i urzędy centralne sprawują nadzór nad wykonywaniem zadań w zakresie dochodów i wydatków przez podporządkowane im wydziały prezydiów rad narodowych oraz przez inne jednostki budżetowe podległe tym wydziałom.

2. Nadzór obejmuje również gospodarkę w zakresie środków specjalnych, gospodarstw pomocniczych, depozytów i sum na zlecenie.

3. Minister Finansów ustala szczegółowe przepisy wykonywania nadzoru.

Organy finansowe.

§ 30. 1. Minister Finansów wykonuje budżet centralny i nadzoruje wykonywanie budżetów terenowych. W zakresie tym Minister Finansów planuje kwartalne wykonywanie budżetu centralnego, otwiera kredyty budżetowe w ramach kwartalnych planów, ustala wytyczne w zakresie planowania kwartalnego wykonywania budżetów terenowych, nadzoruje rozliczenia lub czuwa nad rozliczeniami z odpowiednimi budżetami przedsiębiorstw państwowych, zabezpiecza zachowanie dyscypliny budżetowej oraz wykonuje wszelkie inne niezbędne w tych sprawach czynności.

2. W zakresie planowania wykonania budżetu centralnego i otwierania kredytów budżetowych naczelnym organem administracji państwowej i urzędem centralnym Minister Finansów w szczególności:

- 1) opracowuje projekty kwartalnych planów wykonywania budżetu centralnego i przedstawia je Radzie Ministrów;
- 2) otwiera kredyty budżetowe naczelnym organom administracji państwowej i urzędem centralnym w granicach ustalonych kwartalnymi planami wykonywania poszczególnych części budżetu centralnego.

3. Nadzorując rozliczenia z budżetem centralnym przedsiębiorstw i innych jednostek organizacyjnych działających według zasad rozrachunku gospodarczego oraz czuwając nad rozliczeniami takich jednostek z budżetami terenowymi, Minister Finansów w szczególności:

- 1) ustala zasady oraz tryb rozliczeń z budżetem centralnym i z budżetami terenowymi przedsiębiorstw pań-

stwowych i innych jednostek organizacyjnych działających według zasad rozrachunku gospodarczego oraz innych jednostek wchodzących do tych budżetów tylko wynikami lub saldem dochodów i wydatków;

2) ustala kwartalne plany rozliczeń z budżetem centralnym przedsiębiorstw państwowych i innych jednostek organizacyjnych działających według zasad rozrachunku gospodarczego — w granicach kwartalnych planów wykonywania budżetu centralnego (ust. 2 pkt 1);

3) wykonuje inne w tym zakresie czynności określone odrębnymi przepisami.

4. W zakresie nadzorowania wykonywania budżetów terenowych Minister Finansów w szczególności:

1) ustala wytyczne w zakresie uchwalania przez prezydium rad narodowych kwartalnych planów wykonywania budżetów terenowych;

2) przekazuje tym budżetom dotację wyrównawczą oraz kredyty dodatkowe w granicach określonych przez Radę Ministrów (Prezydium Rządu);

3) nadzoruje wykonywanie tych budżetów w drodze przeprowadzenia inspekcji i kontroli oraz w drodze analizy otrzymywanych sprawozdań z wykonywania tych budżetów.

5. W zakresie zabezpieczenia zachowania dyscypliny budżetowej przez wszystkie organy administracji państwowej oraz przez przedsiębiorstwa państwowe i inne jednostki organizacyjne działające według zasad rozrachunku gospodarczego, a także przez instytucje i inne jednostki organizacyjne finansowane z budżetu państwa, Minister Finansów w szczególności:

1) organizuje i przeprowadza inspekcje i kontrole w celu sprawdzenia przestrzegania dyscypliny budżetowej przez jednostki wykonujące budżet centralny i budżety terenowe oraz przez przedsiębiorstwa państwowe i inne jednostki organizacyjne działające według zasad rozrachunku gospodarczego, a także przez instytucje i inne jednostki finansowane z tych budżetów;

2) ustala metody przeprowadzania inspekcji i kontroli przez nadrzędne jednostki i wydziały finansowe prezydiów rad narodowych w kierunku sprawdzania zachowania dyscypliny budżetowej przez jednostki wykonujące budżet centralny i budżety terenowe.

6. Nadto Minister Finansów:

1) czuwa nad pełnym i terminowym realizowaniem dochodów budżetowych oraz nad wykorzystaniem wszystkich źródeł dochodów zarówno w zakresie budżetu centralnego jak i w zakresie budżetów terenowych;

2) dysponuje wszelkiego rodzaju rachunkami Skarbu Państwa, prowadzonymi w Narodowym Banku Polskim i w innych bankach;

3) dokonuje zmian w budżecie centralnym i w budżetach terenowych w zakresie ustalonym niniejszą uchwałą;

4) prowadzi rachunkowość w zakresie wykonywania budżetu centralnego;

5) wydaje — w zakresie nie objętym niniejszą uchwałą — przepisy normujące szczegółowy tryb wykonywania budżetu centralnego i budżetów terenowych, a w szczególności przepisy o rachunkowości budżetowej oraz przepisy o zasadach i trybie opracowywania i składania sprawozdawczości z przebiegu wykonywania tych budżetów;

6) wykonuje inne czynności przewidziane bądź w niniejszej uchwale, bądź w przepisach odrębnych.

7. Czynności określone w ust. 2 — 6 wykonuje Minister Finansów bądź bezpośrednio, bądź przez wydziały finansowe prezydiów rad narodowych.

§ 31. 1. Wydziały finansowe prezydiów rad narodowych wykonują budżety swych rad narodowych i nadzorują wykonywanie budżetów terenowych niższego stopnia.

2. W zakresie planowania wykonywania budżetów swych rad narodowych i otwierania kredytów budżetowych wydziały finansowe w szczególności:

1) opracowują projekty kwartalnych planów wykonywania budżetów terenowych na podstawie zgłoszeń innych wydziałów i przedstawiają je prezydiom rad narodowych do uchwalenia;

2) otwierają kredyty budżetowe dysponentom głównym w ramach ustalonych kwartalnymi planami.

3. W zakresie nadzorowania rozliczeń jednostek organizacyjnych działających według zasad rozrachunku gospodarczego z budżetem terenowym i kontroli rozliczeń takich samych jednostek z budżetami terenowymi niższego stopnia wydziały finansowe w szczególności:

1) ustalają kwartalne plany rozliczeń ze swymi budżetami terenowymi przedsiębiorstw i innych jednostek organizacyjnych działających według zasad rozrachunku gospodarczego — w granicach ustalonych kwartalnymi planami wykonywania tych budżetów;

2) nadzorują ustalanie i wykonywanie kwartalnych planów rozliczeń przez wydziały finansowe prezydiów rad narodowych niższego stopnia.

4. W zakresie wykonywania budżetów terenowych niższego stopnia wydziały finansowe w szczególności:

1) przekazują dotację wyrównawczą należną budżetom terenowym niższego stopnia;

2) zawiadamiają prezydium rad narodowych niższego stopnia o uchwaleniu kredytów dodatkowych na wydatki budżetów terenowych niższego stopnia;

3) nadzorują wykonywanie budżetów terenowych niższego stopnia w drodze przeprowadzania inspekcji i kontroli oraz w drodze analizy otrzymywanych okresowych sprawozdań z wykonywania tych budżetów.

5. W zakresie zabezpieczenia zachowania dyscypliny budżetowej przez wszystkie organy administracji państwowej oraz przez instytucje i przedsiębiorstwa finansowane z budżetu ich rady narodowej i z budżetów terenowych niższego stopnia wydziały finansowe przeprowadzają niezbędne inspekcje i kontrole w celu sprawdzenia przestrzegania dyscypliny budżetowej.

6. Nadto wydziały finansowe:

1) czuwają nad pełnym i terminowym wykorzystaniem źródeł dochodów zarówno budżetów swych rad narodowych jak i budżetów niższego stopnia;

2) dysponują środkami pieniężnymi wykonywanego budżetu, a w szczególności zaopatrują w nie głównych dysponentów kredytów;

3) prowadzą rachunkowość w zakresie wykonywania swego budżetu terenowego oraz sporządzają okresowe sprawozdania z wykonywania zarówno swego budżetu jak i budżetów niższego stopnia;

4) wykonują inne czynności związane z wykonywaniem budżetów terenowych, określone bądź niniejszą uchwałą, bądź przepisami na jej podstawie wydanymi.

D Z I A Ł II

Podstawy wykonywania budżetu.

R o z d z i a ł 1.

Preliminarze i bilanse dochodów i wydatków.

Preliminarze dochodów i wydatków.

§ 32. 1. Dla szczegółowego określenia zadań jednostek budżetowych w zakresie dochodów i wydatków budżetowych jednostki te sporządzają następujące preliminarze:

- 1) jednostkowe preliminarze dochodów, zwane dalej „preliminarzami dochodów”;
- 2) jednostkowe preliminarze wydatków, zwane dalej „preliminarzami wydatków”;
- 3) zbiorcze preliminarze dochodów;
- 4) zbiorcze preliminarze wydatków.

2. Każda jednostka budżetowa obowiązana jest posiadać preliminarz dochodów i preliminarz wydatków.

3. Jednostki budżetowe nadrzędne obowiązane są ponadto sporządzać zbiorcze preliminarze dochodów i zbiorcze preliminarze wydatków jednostek im podległych.

4. Jeżeli jednostka budżetowa wykonuje zadania wyodrębnione klasyfikacją budżetową, obowiązana jest sporządzać nadto preliminarze dochodów i preliminarze wydatków dla każdego zadania oddzielnie.

5. Minister Finansów może zwalniać poszczególne rodzaje jednostek budżetowych od obowiązku posiadania preliminarzy.

6. Upoważnienie zawarte w ust. 5 Minister Finansów może przekazywać naczelnym organom administracji państwowej i urzędów centralnym oraz prezydiom wojewódzkich rad narodowych (m. st. Warszawy i m. Łodzi).

B i l a n s e d o c h o d ó w i w y d a t k ó w.

§ 33. 1. Dla szczegółowego określenia zadań jednostek budżetowych w zakresie rozliczeń z właściwymi budżetami podległych im przedsiębiorstw państwowych i innych jednostek organizacyjnych działających według zasad rozrachunku gospodarczego sporządzane są następujące bilanse:

- 1) jednostkowe bilanse dochodów i wydatków, zwane dalej „bilansami dochodów i wydatków”;
- 2) zbiorcze bilanse dochodów i wydatków.

2. Jednostkowy bilans dochodów i wydatków sporządzany jest w przypadku nadzorowania przez jednostkę budżetową jednego przedsiębiorstwa (jednostki), a zbiorczy bilans dochodów i wydatków — w przypadku nadzorowania dwu lub więcej przedsiębiorstw (jednostek).

3. Na podstawie zbiorczego bilansu dochodów i wydatków sporządzane są jednostkowe bilanse dochodów i wydatków dla każdego przedsiębiorstwa (jednostki) oddzielnie.

P r e l i m i n a r z e ś r o d k ó w s p e c j a l n y c h.

§ 34. 1. W zakresie środków specjalnych sporządzane są następujące preliminarze:

- 1) jednostkowe preliminarze środków specjalnych, zwane dalej „preliminarzami środków specjalnych”;
- 2) zbiorcze preliminarze środków specjalnych.

2. Jednostkowe preliminarze środków specjalnych sporządzane są przez jednostki budżetowe oddzielnie dla każdego rodzaju tych środków. Zbiorcze preliminarze środków specjalnych sporządzane są przez jednostki nadrzędne.

P r e l i m i n a r z e i b i l a n s e d o c h o d ó w i w y d a t k ó w g o s p o d a r s t w p o m o c n i c z y c h.

§ 35. 1. W zakresie gospodarstw pomocniczych sporządzane są — w zależności od ich systemu finansowego — następujące preliminarze lub bilanse:

- 1) jednostkowe preliminarze lub bilanse dochodów i wydatków gospodarstw pomocniczych, zwane dalej „preliminarzami gospodarstw pomocniczych” lub „bilansami gospodarstw pomocniczych”;
- 2) zbiorcze preliminarze lub bilanse dochodów i wydatków gospodarstw pomocniczych.

2. Jednostkowe i zbiorcze preliminarze lub bilanse dochodów i wydatków gospodarstw pomocniczych sporządzane są przez właściwe jednostki budżetowe.

O g ó l n e z a s a d y z a t w i e r d z a n i a p r e l i m i n a r z y i b i l a n s ó w.

§ 36. 1. Preliminarze dochodów, wydatków, środków specjalnych oraz preliminarze lub bilanse dochodów i wydatków gospodarstw pomocniczych podlegają zatwierdzeniu w trybie określonym w §§ 37 — 42.

2. Bilanse dochodów i wydatków przedsiębiorstw i innych jednostek organizacyjnych, działających według zasad rozrachunku gospodarczego (§ 33), podlegają zatwierdzeniu w trybie określonym odrębnymi przepisami.

3. W zakresie preliminarzy zatwierdzenie obejmuje również wszelkie związane z nimi materiały, stanowiące podstawę do ustalenia (kalkulacji) dochodów i wydatków w poszczególnych podziałkach klasyfikacyjnych tych preliminarzy, a w szczególności:

- 1) zestawienie etatów, stawek i funduszu płac;
- 2) zestawienie wskaźników i norm budżetowych;
- 3) inne załączniki ustalone przepisami o sposobie opracowania (zestawienia) preliminarzy.

4. Szczegółowy sposób ustalania i zatwierdzania określonych w ust. 1 preliminarzy i bilansów oraz ich załączników określa Minister Finansów.

5. Minister Finansów może dla niektórych z określonych w ust. 1 preliminarzy i bilansów ustalać inny niż to przewidują przepisy §§ 37 — 42 tryb ich zatwierdzenia oraz wprowadzać obowiązek odrębnego zatwierdzenia załączników do nich,

6. Minister Finansów określa również sposób dokonywania zmian w preliminarzach i bilansach.

T r y b z a t w i e r d z a n i a p r e l i m i n a r z y i b i l a n s ó w w z a k r e s i e b u d ż e t u c e n t r a l n e g o.

§ 37. Preliminarze naczelnich organów administracji państwowej i urzędów centralnych oraz preliminarze (bilanse gospodarstw pomocniczych) jednostek im podległych zatwierdza Minister Finansów. W szczególności Minister Finansów zatwierdza:

- 1) jednostkowe lub zbiorcze preliminarze dochodów, preliminarze wydatków i preliminarze środków specjalnych naczelnich organów administracji państwowej i urzędów centralnych oraz jednostek im podległych;

2) zbiorcze preliminarze lub bilanse dochodów i wydatków gospodarstw pomocniczych podległych naczelnym organom administracji państwowej, urzędowi centralnym i jednostkom im podległym.

§ 38. 1. Jednostkowe i zbiorcze preliminarze (bilanse gospodarstw pomocniczych) jednostek podległych naczelnym organom administracji państwowej i urzędowi centralnym zatwierdzają właściwi ministrowie i kierownicy urzędów centralnych. W szczególności właściwi ministrowie i kierownicy urzędów centralnych — w granicach lub na podstawie zatwierdzonych przez Ministra Finansów preliminarzy i bilansów zbiorczych — zatwierdzają:

1) jednostkowe lub zbiorcze preliminarze dochodów, wydatków i środków specjalnych jednostek (urzędów i instytucji), podległych bezpośrednio naczelnym organom administracji państwowej lub urzędowi centralnym;

2) jednostkowe lub zbiorcze preliminarze lub bilanse dochodów i wydatków gospodarstw pomocniczych, prowadzonych przez urzędy i instytucje podległe.

2. Zatwierdzenie wymienionych w ust. 1 preliminarzy i bilansów następuje w terminie 14 dni po otrzymaniu przez naczelne organy administracji państwowej i urzędy centralne preliminarzy i bilansów zbiorczych, zatwierdzonych przez Ministra Finansów.

§ 39. 1. Preliminarze (bilanse gospodarstw pomocniczych) jednostek podległych urzędowi i instytucjom podlegającym bezpośrednio naczelnym organom administracji państwowej i urzędowi centralnym zatwierdzają kierownicy tych urzędów i instytucji. W szczególności kierownicy wymienionych urzędów i instytucji — w granicach lub na podstawie zatwierdzonych przez naczelne organy administracji państwowej i urzędy centralne preliminarzy i bilansów zbiorczych — zatwierdzają:

1) preliminarze dochodów, wydatków i środków specjalnych jednostek podległych;

2) preliminarze lub bilanse dochodów i wydatków gospodarstw pomocniczych, prowadzonych przez jednostki podległe.

2. Zatwierdzenie preliminarzy i bilansów, wymienionych w ust. 1, następuje w terminie 7 dni po otrzymaniu zatwierdzonych preliminarzy i bilansów zbiorczych.

Tryb zatwierdzania preliminarzy i bilansów w zakresie budżetów terenowych.

§ 40. 1. Preliminarze (bilanse gospodarstw pomocniczych) wydziałów prezydiów rad narodowych zatwierdzają wydziały finansowe tych prezydiów. W szczególności w granicach uchwalonych przez rady narodowe jednostkowych budżetów terenowych, zbiorczych preliminarzy środków specjalnych oraz zbiorczych preliminarzy lub bilansów gospodarstw pomocniczych wydziały finansowe zatwierdzają:

1) preliminarze dochodów, wydatków i środków specjalnych wydziałów oraz preliminarze lub bilanse dochodów i wydatków gospodarstw pomocniczych prowadzonych bezpośrednio przez wydziały;

2) zbiorcze preliminarze dochodów, wydatków i środków specjalnych jednostek podległych wydziałom oraz zbiorcze preliminarze lub zbiorcze bilanse dochodów i wydatków gospodarstw pomocniczych prowadzonych przez te jednostki.

2. Wydziały finansowe prezydiów rad narodowych zatwierdzają preliminarze i bilanse, wymienione w ust. 1, na podstawie wniosków zainteresowanych wydziałów w terminie 14 dni po uchwaleniu budżetu terenowego przez radę narodową.

§ 41. 1. Preliminarze (bilanse gospodarstw pomocniczych) jednostek podległych wydziałom prezydiów rad narodowych zatwierdzają właściwe wydziały tych prezydiów. W szczególności w ramach lub na podstawie zatwierdzonych przez wydziały finansowe preliminarzy i bilansów zbiorczych właściwe wydziały zatwierdzają preliminarze dochodów, wydatków i środków specjalnych jednostek podległych oraz preliminarze lub bilanse dochodów i wydatków gospodarstw pomocniczych prowadzonych przez jednostki podległe.

2. Zatwierdzenie preliminarzy i bilansów, wymienionych w ust. 1, następuje w terminie 7 dni po otrzymaniu zatwierdzonych preliminarzy i bilansów zbiorczych.

§ 42. 1. Preliminarze i bilanse jednostek podległych prezydiom rad narodowych gmin i miast nie stanowiących powiatów zatwierdzają prezydya tych rad narodowych.

2. Zatwierdzenie preliminarzy i bilansów, wymienionych w ust. 1, następuje w terminie 7 dni po uchwaleniu przez właściwą radę narodową budżetu gminy lub miasta.

Dokonywanie zmian w preliminarzach i bilansach.

§ 43. 1. Uprawnione do zatwierdzania preliminarzy wydatków nadrzędne jednostki mogą w toku wykonywania tych preliminarzy dokonywać przesunięć kredytów między poszczególnymi preliminarzami, o ile zamierzone zmiany mieścić się będą w granicach kredytów budżetowych ustalonych poszczególnymi podziałkami klasyfikacji budżetu centralnego lub budżetów terenowych.

2. Określone w ust. 1 nadrzędne jednostki mają nadto obowiązek wprowadzania w zatwierdzonych preliminarzach zmian wynikających z przeniesień kredytów między poszczególnymi podziałkami klasyfikacji budżetu centralnego lub budżetów terenowych oraz zmian wynikających z uchwalenia kredytów dodatkowych.

3. Jeżeli zatwierdzone preliminarze (bilanse gospodarstw pomocniczych) wymagają zmian powodujących zmiany w kredytach budżetowych, ustalonych budżetem centralnym lub budżetami terenowymi, zmiany takie mogą być dokonywane dopiero po wprowadzeniu stosownych zmian we właściwych budżetach.

§ 44. 1. W zakresie preliminarzy środków specjalnych oraz preliminarzy i bilansów gospodarstw pomocniczych właściwe jednostki nadrzędne uprawnione są do przenoszenia wydatków między różnymi podziałkami klasyfikacyjnymi tych preliminarzy lub bilansów pod warunkiem, że nie spowoduje to powiększenia globalnej sumy wydatków oraz zmian w kredytach budżetowych.

2. Powiększenie w preliminarzach środków specjalnych oraz w preliminarzach lub bilansach gospodarstw pomocniczych wydatków ponad globalną ich kwotę w ramach ponadplanowych dochodów oraz wydatków obejmujących fundusz płac wymaga zgody Ministra Finansów lub prezydiów właściwych rad narodowych.

3. Minister Finansów udziela zgody na powiększenie funduszu płac w zakresie budżetu centralnego, a prezydya rad narodowych zgody tej udzielają na wnioski

wydziałów finansowych w zakresie właściwych budżetów terenowych.

4. Jeżeli powiększenie wydatków obejmujących fundusz płac połączone będzie ze zwiększeniem stanu etatów, zgoda na powiększenie funduszu płac może być udzielona po ustaleniu tego stanu zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Ustalanie i zatwierdzanie preliminarzy i bilansów dodatkowych.

§ 45. Jeżeli na skutek przeniesienia kredytów budżetowych lub uchwalenia kredytów dodatkowych utworzone zostaną w budżecie centralnym lub w budżecie terenowym nowe rozdziały klasyfikacji budżetowej, nadrzędne jednostki uprawnione do zatwierdzania preliminarzy i bilansów ustalają i zatwierdzają na te rozdziały preliminarze lub bilanse dodatkowe.

R o z d z i a ł 2.

Kwartałne plany wykonywania budżetu centralnego i budżetów terenowych.

Przepisy wspólne.

§ 46. Budżet centralny i budżety terenowe są wykonywane na podstawie kwartalnych planów wykonywania budżetu (art. 23 ust. 1).

§ 47. 1. Zasady i tryb ustalania kwartalnych planów wykonywania preliminarzy dochodów i preliminarzy wydatków określa Minister Finansów.

2. Minister Finansów określa również tryb dokonywania zmian w planach, o których mowa w ust. 1.

Kwartałne plany wykonywania budżetu centralnego.

§ 48. 1. Kwartałne plany wykonywania budżetu centralnego uchwała Rada Ministrów (art. 23 ust. 2) na wniosek Ministra Finansów.

2. Kwartałne plany wykonywania budżetu centralnego stanowią dla Ministra Finansów w zakresie całości planu, a dla naczelnych organów administracji państwowej i urzędów centralnych w zakresie ich działania, obowiązujące plany realizacji dochodów oraz granice wykorzystania kredytów budżetowych.

§ 49. W miarę potrzeb powstałych w toku wykonywania kwartalnych planów Minister Finansów może w tych planach w ramach globalnej kwoty wydatków uchwalonych na dany kwartał oraz w ramach rocznych kwot kredytów ustalonych budżetem dokonywać zmian polegających na zmniejszaniu i zwiększaniu granic wykorzystania kredytów w poszczególnych działach i częściach budżetu centralnego.

§ 50. 1. W granicach ustalonych kwartalnymi planami wykonywania budżetu centralnego Minister Finansów ustala — na podstawie wniosków naczelnych organów administracji państwowej i urzędów centralnych — kwartałne plany wykonywania poszczególnych części budżetu centralnego.

2. Wnioski naczelnych organów administracji państwowej i urzędów centralnych o ustalenie kwartalnych planów wykonywania poszczególnych części budżetu centralnego powinny uwzględniać zasady wykonywania budżetu państwa (§ 2).

§ 51. 1. W granicach ustalonych kwartalnymi planami wykonywania poszczególnych części budżetu centralnego naczelné organy administracji państwowej i urzędy centralne ustalają dla bezpośrednio podległych jednostek:

- 1) kwartałne plany wykonywania jednostkowych lub zbiorczych preliminarzy dochodów i preliminarzy wydatków;
- 2) kwartałne plany rozliczeń z budżetem przedsiębiorstw i innych jednostek organizacyjnych działających według zasad rozrachunku gospodarczego, o ile rozliczenia te nie są ustalone przez Ministra Finansów w kwartalnym planie wykonywania danej części budżetu centralnego.

2. W granicach ustalonych kwartalnymi planami wykonywania zbiorczych preliminarzy dochodów i preliminarzy wydatków (ust. 1) podległe tym organom i urzędom jednostki ustalają kwartałne plany wykonywania preliminarzy dochodów i preliminarzy wydatków jednostek podległych.

Kwartałne plany wykonywania budżetów terenowych.

§ 52. 1. Kwartałne plany wykonywania budżetów terenowych uchwalają prezydya rad narodowych (art. 23 ust. 3).

2. Przy uchwalaniu kwartalnych planów wykonywania budżetów terenowych prezydya rad narodowych powinny przestrzegać zasad wykonywania budżetu (§ 2) oraz wytycznych Ministra Finansów.

3. Kwartałne plany wykonywania budżetów wojewódzkich (m. st. Warszawy i m. Łodzi) oraz budżetów powiatowych, budżetów miast stanowiących powiaty i budżetów dzielnicowych uchwalane są na podstawie wniosków wydziałów finansowych opracowanych na podstawie zgłoszeń innych wydziałów i po wysłuchaniu opinii właściwych terenowych komisji planowania gospodarczego.

4. Kwartałne plany wykonywania budżetów terenowych przedstawiane są po uchwaleniu prezydiom rad narodowych bezpośrednio wyższego stopnia.

§ 53. Ustalone kwartalnymi planami wykonywania budżetów terenowych wydatki tych budżetów powinny mieścić się w granicach zaplanowanych na dany kwartał dochodów budżetowych z uwzględnieniem wpływów z udziałów w dochodach budżetu centralnego oraz dotacji wyrównawczej.

§ 54. W granicach ustalonych kwartalnymi planami wykonywania budżetów terenowych wydziały prezydiów rad narodowych ustalają kwartałne plany wykonywania preliminarzy dochodów i preliminarzy wydatków jednostek podległych.

§ 55. 1. Prezydya rad narodowych sprawują kontrolę nad ustalaniem i wykonywaniem kwartalnych planów wykonywania budżetów terenowych. W szczególności prezydya rad narodowych:

- 1) rozpatrują na podstawie otrzymanych sprawozdań kwartalnych zgodność wykonywania w danym kwartale swoich budżetów terenowych oraz budżetów niższego stopnia z kwartalnymi planami wykonywania tych budżetów zarówno pod względem finansowym jak i rzeczowym;

2) ustalają przyczyny niezgodnego wykonania wymienio-
nionych w pkt 1 budżetów z kwartalnymi planami
oraz

3) dokonują oceny przyczyn stwierdzonych odchyłeń
i wydają w tym przedmiocie stosowne zarządzenia.

2. Odpisy uchwał w sprawie rozpatrzenia sprawozdań kwartalnych oraz odpisy wydanych w związku z tym zarządzeń przedstawiane są prezydiom rad narodowych wyższego stopnia; odpisy uchwał i zarządzeń prezydiów wojewódzkich rad narodowych (m. st. Warszawy i m. Łodzi) przedstawiane są Ministrowi Finansów.

Wykonywanie budżetu państwa w okresie poprzedzającym jego uchwalenie.

§ 56. 1. Do czasu uchwalenia przez Sejm budżetu państwa oraz do czasu uchwalenia przez rady narodowe budżetów terenowych podstawą pobierania dochodów i dokonywania wydatków są kwortalne plany ustalane na zasadach i w trybie przewidzianych dla uchwalania kwartalnych planów wykonywania budżetu (art. 24).

2. Kwortalne plany wykonywania budżetu centralnego i budżetów terenowych w okresie poprzedzającym uchwalenie budżetu państwa i budżetów terenowych noszą nazwę „kwartalnych planów dochodów i wydatków budżetowych”.

3. Kwortalne plany dochodów i wydatków budżetowych w zakresie budżetów terenowych uchwalane są przez prezydium rad narodowych w granicach dochodów i wydatków ustalanych przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Finansów.

4. Minister Finansów może prowizorycznie określać dla zbiorczych budżetów województw (m. st. Warszawy i m. Łodzi) wysokość dochodów i wydatków w granicach wniosku opracowanego w myśl przepisów ust. 3.

D Z I A Ł III

Zasady wykorzystywania kredytów budżetowych

R o z d z i a ł 1.

Otwieranie i przekazywanie kredytów budżetowych.

Otwieranie kredytów budżetowych.

§ 57. Wykorzystywanie kredytów budżetowych w granicach kwartalnych planów wykonywania budżetu centralnego lub budżetów terenowych, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w § 58 ust. 1 oraz w §§ 59 i 72, następuje po otwarciu lub przekazaniu tych kredytów.

§ 58. 1. W zakresie budżetów gmin i miast nie stanowiących powiatów prezydium właściwych rad narodowych nie otwierają kredytów budżetowych, lecz wykorzystują je w granicach kwartalnych planów wykonywania danego budżetu.

2. Prezydium powiatowych rad narodowych mogą wprowadzać obowiązek otwierania kredytów budżetowych w zakresie budżetów tych gmin i miast nie stanowiących powiatów, których gospodarka budżetowa ze względu na jej większe rozmiary będzie tego wymagała. W tym przypadku obowiązki i uprawnienia wydziałów finansowych wykonują referaty finansowe właściwych prezydiów rad narodowych.

§ 59. Minister Finansów może upoważnić do dokonywania w granicach ustalonych kredytów budżetowych

poszczególnych rodzajów wydatków budżetowych bez otwierania potrzebnych na ich pokrycie kredytów w tych przypadkach, gdy wysokość i terminy wypłat tych wydatków opierają się na istniejących tytułach prawnych.

§ 60. 1. Kredyty budżetowe otwierane są głównym dysponentem kredytów.

2. W zakresie budżetu centralnego kredyty budżetowe otwiera Minister Finansów, a w zakresie budżetów terenowych — wydziały finansowe prezydiów rad narodowych.

§ 61. Kredyty budżetowe powinny być otwierane w granicach kwartalnych planów wykonywania danego budżetu oraz w miarę realizacji zadań budżetowych i w miarę wykorzystania kredytów otwartych na poprzednie okresy kwortalne.

§ 62. Kredyty budżetowe w zakresie budżetu centralnego mogą być otwierane na każdy okres kwortalny dwukrotnie: pierwszy raz przed rozpoczęciem kwartału oraz drugi raz na początku drugiej połowy kwartału.

§ 63. Kredyty budżetowe w zakresie budżetów terenowych otwierane są na poszczególne okresy kwortalne w pełnej wysokości przed rozpoczęciem kwartału; w razie potrzeby wydziały finansowe prezydiów rad narodowych mogą dokonywać zmian w otwartych kredytach z zastrzeżeniem nieprzekraczania kwot ustalonych planami kwartalnymi.

§ 64. Kredyty budżetowe przeznaczone na finansowanie inwestycji oraz przedsiębiorstw państwowych i innych jednostek organizacyjnych działających według zasad rozrachunku gospodarczego otwierane są w trybie ustalonym przez Ministra Finansów.

P r z e k a z y w a n i e k r e d y t ó w b u d ż e t o w y c h.

§ 65. 1. Dysponenci główni i dysponenci drugiego stopnia przekazują otwarte kredyty budżetowe bezpośrednio podległym dysponentom kredytów niższego stopnia, pozostawiając do swojej dyspozycji tylko tę ich część, która przeznaczona jest na:

- 1) wydatki związane z kosztami działalności dysponentów głównych lub drugiego stopnia;
- 2) finansowanie zadań realizowanych bezpośrednio przez dysponentów głównych lub drugiego stopnia.

2. Dysponenci główni oraz dysponenci drugiego stopnia mogą również zatrzymywać do swojej dyspozycji część kredytów podlegających przekazaniu jednostkom podległym w celu późniejszego uzupełnienia już przekazanych kredytów.

3. Dysponenci główni oraz dysponenci drugiego stopnia mogą w kredytach budżetowych w granicach kwot otwartych lub przekazanych w danym paragrafie dokonywać zmian polegających na zwiększeniu lub zmniejszeniu przekazanych kredytów.

4. Dysponenci główni oraz dysponenci drugiego stopnia mogą kredyty budżetowe przekazywać tylko jednostkom podległym, objętym częścią budżetową, której dotyczą przekazywane kredyty.

§ 66. 1. Dysponenci główni w zakresie budżetu centralnego mogą przekazywać podległym wydziałom prezydiów wojewódzkich rad narodowych (m. st. Warszawy i m. Łodzi) otwarte w ramach budżetu centralnego kredyty budżetowe na zadania, których wykonanie

zlecono wymienionym wydziałom lub jednostkom im podległym.

2. Dysponenci główni w zakresie budżetów terenowych mogą przekazywać jednostkom podległym, objętym budżetem terenowym niższego stopnia, kredyty budżetowe na zadania, których wykonanie zlecono tym jednostkom. W tym przypadku należy przelać środki pieniężne na otwarte w tym celu rachunki bieżące wydatków budżetu, z którego środki pochodzą.

§ 67. 1. Przy przekazywaniu kredytów mają odpowiednie zastosowanie przepisy §§ 61 — 63.

2. Kredyty budżetowe przeznaczone na wydatki określone w § 64 przekazywane są w trybie ustalonym przez Ministra Finansów.

R o z d z i a ł 2.

Dokonywanie wydatków.

**G r a n i c e w y d a t k ó w i z o b o w i ą z a ń
b u d ż e t o w y c h o r a z s p o s ó b i c h
p o k r y w a n i a.**

§ 68. 1. Jednostki budżetowe mogą dokonywać w poszczególnych paragrafach tylko takich wydatków, z wyjątkiem przypadków określonych w § 59, które znajdują pokrycie w otwartych lub przekazanych kredytach budżetowych.

2. W zakresie kredytów nie otwieranych bądź otwieranych w innych niż paragraf podziałkach klasyfikacji budżetowej dokonywane wydatki powinny mieścić się w granicach ustalonych w danym paragrafie właściwego budżetu lub w granicach kredytów otwartych w danej podziale klasyfikacji budżetowej.

3. Dokonywane przez jednostki budżetowe wydatki powinny być uzasadnione pod względem legalności, celowości, oszczędności i niezbędności.

4. Kwoty zaciąganych przez jednostki budżetowe na dany okres budżetowy zobowiązań z tytułu dostaw, robót i usług oraz z tytułu umów o pracę i inne świadczenia powinny mieścić się w granicach przewidzianych na te cele kredytów budżetowych. Zobowiązania z tytułu wydatków inwestycyjnych nie mogą przekraczać granic ustalonych limitami inwestycyjnymi.

5. Szczegółowe przepisy o dokonywaniu wydatków przez jednostki budżetowe wydaje Minister Finansów.

§ 69. 1. Wydatki jednostek budżetowych pokrywane są z rachunków posiadanych przez te jednostki w Narodowym Banku Polskim lub w bankach specjalnych.

2. W zakresie budżetu centralnego wydatki jednostek budżetowych pokrywane są z rachunków kredytów i wydatków jednostki do wysokości otwartych lub przekazanych kredytów budżetowych.

3. W zakresie budżetów terenowych wydatki jednostek budżetowych pokrywane są z rachunków bieżących jednostki w granicach otwartych lub przekazanych w danym paragrafie kredytów budżetowych oraz do wysokości przelanych na te rachunki środków pieniężnych.

4. W zakresie budżetów gmin i miast nie stanowiących powiatów wydatki pokrywane są bezpośrednio z rachunków podstawowych tych budżetów w granicach kredytów budżetowych ustalonych kwartalnymi planami wykonywania odpowiednich budżetów oraz do wysokości środków pieniężnych posiadanych na rachunkach podstawowych.

5. Wydatki jednostek budżetowych z kredytów przeznaczonych w budżecie centralnym oraz w budżetach terenowych na limitowe inwestycje scentralizowane pokrywane są w granicach kredytów budżetowych otwartych w bankach specjalnych oraz do wysokości przelanych na rachunek danego budżetu w tych bankach środków pieniężnych. W zakresie budżetów miast nie stanowiących powiatów wydatki te pokrywane są w granicach ustalonych kwartalnymi planami wykonywania tych budżetów oraz do wysokości środków pieniężnych przelanych na rachunki tych budżetów w bankach specjalnych.

§ 70. 1. Przelewu środków pieniężnych na rachunki bieżące dysponentów głównych w zakresie budżetów terenowych dokonują wydziały finansowe prezydentów rad narodowych w miarę możliwości finansowych danego budżetu i w granicach otwartych tym dysponentom kredytów budżetowych.

2. Dysponenci główni dokonują w miarę otrzymanych środków pieniężnych dalszego ich przelewu na rachunki dysponentów podległych w wysokości przekazanych tym dysponentom kredytów budżetowych.

3. Środki pieniężne przelane na rachunki bieżące dysponentów kredytów podlegają na każde żądanie wydziałów finansowych zwrotowi na rachunek podstawowy właściwego budżetu terenowego.

§ 71. 1. Środki pieniężne na wydatki budżetowe obejmujące limitowe inwestycje scentralizowane przelewane są do banków specjalnych przez właściwe organy finansowe w terminach ustalonych przez Ministra Finansów i w wysokości otwartych — w ramach budżetu centralnego lub budżetów terenowych — kredytów budżetowych.

2. W zakresie budżetów miast nie stanowiących powiatów środki pieniężne na wydatki określone w ust. 1 przelewane są bankom specjalnym w wysokości ustalonej kwartalnymi planami wykonywania tych budżetów.

§ 72. 1. Zobowiązania jednostek budżetowych oparte na sądowych tytułach wykonawczych lub orzeczeniach komisji arbitrażowych pokrywane są bez względu na stan otwartych w danej podziale klasyfikacji budżetowej kredytów budżetowych.

2. Pokrycie zobowiązania następuje:

- 1) w zakresie budżetu centralnego — z rachunku właściwego dysponenta kredytów;
- 2) w zakresie budżetów terenowych — z rachunku bieżącego właściwego dysponenta kredytów, a w razie braku pokrycia z rachunku dysponenta kredytów wyższego stopnia lub z rachunku podstawowego właściwego budżetu.

3. Minister Finansów określi szczegółowy tryb pokrywania zobowiązań wymienionych w ust. 1.

§ 73. Osoby winne dokonania wydatków wykraczających poza ramy kredytów budżetowych otwartych w danej podziale klasyfikacji budżetowej lub powstania zobowiązań przekraczających roczne kwoty kredytów danego paragrafu lub roczne kwoty limitów inwestycyjnych powinny być pociągnięte do odpowiedzialności służbowej, dyscyplinarnej i materialnej, niezależnie od odpowiedzialności karno-sądowej w razie popełnienia przestępstwa.

Terminy wygaśnięcia kredytów oraz zwrotu środków budżetowych.

§ 74. Kredyty budżetowe wygasają z dniem 31 grudnia każdego roku.

§ 75. Zobowiązania nie uregulowane do dnia 31 grudnia pokrywane są z kredytów budżetowych następnego okresu budżetowego.

§ 76. Środki pieniężne budżetów terenowych przełane na rachunki bieżące dysponentów kredytów w Narodowym Banku Polskim a nie wykorzystane do końca okresu budżetowego podlegają zwrotowi na rachunek podstawowy właściwego budżetu terenowego.

D Z I A Ł I V

Zmiany w budżecie.

R o z d z i a ł 1.

Przeniesienia kredytów budżetowych.

Przepisy wspólne.

§ 77. 1. W obrębie budżetu centralnego oraz w obrębie poszczególnych budżetów terenowych mogą być dokonywane przeniesienia kredytów budżetowych w przypadku, gdy w toku wykonywania tych budżetów powstaną w niektórych podziałkach klasyfikacji budżetowej możliwości zmniejszenia kredytów przy równoczesnej potrzebie wykorzystania ich na pokrycie wydatków bądź w danym budżecie nie przewidzianych, bądź przewidzianych w niedostatecznej wysokości.

2. Przeniesienia mogą być stosowane:

- 1) między paragrafami w obrębie tego samego rozdziału;
- 2) między rozdziałami w obrębie tego samego działu i części budżetu;
- 3) między działami w obrębie tej samej części budżetu;
- 4) między częściami budżetu.

§ 78. 1. Nie wolno składać wniosków o takie przeniesienia kredytów budżetowych, które w następstwie spowodować by mogły:

- 1) nie uzasadnione przekroczenie wskaźników lub norm budżetowych;
- 2) przekroczenie ustalonych norm zużycia materiałów;
- 3) możliwość dokonania wydatków zbędnych lub nadmiernych z punktu widzenia celowości i oszczędności;
- 4) możliwość nagromadzenia zapasów materiałowych gospodarczo nie uzasadnionych;
- 5) trudności w wykonaniu zadania określonego daną podziałką klasyfikacji budżetowej lub w zaspokojeniu określonych potrzeb.

2. Wnioski o przeniesienie kredytów mogą być składane tylko do dnia 30 listopada. Wnioski późniejsze nie mogą być rozpatrywane.

§ 79. 1. Na podstawie uprawnień przyznanych w zakresie przenoszenia kredytów budżetowych Minister Finansów oraz prezydium rad narodowych nie mogą:

- 1) przenosić na inne wydatki kredytów obejmujących fundusz płac, stypendia i limitowe inwestycje scentralizowane oraz zwiększać ich z kredytów innych paragrafów;
- 2) zmniejszać kredytów obejmujących limitowe inwestycje nie scentralizowane oraz kapitalne remonty.

2. Przepisy ust. 1 nie mają zastosowania w przypadku powstania potrzeby:

- 1) przeniesienia kredytów obejmujących wydatki wymienione w ust. 1 — na te same paragrafy w innych rozdziałach, działach i częściach budżetu;
- 2) przeniesienia kredytów obejmujących fundusz płac i limitowe inwestycje scentralizowane — na dotację wyrównawczą dla budżetów terenowych w celu sfinansowania kredytów dodatkowych na te same wydatki;
- 3) zwiększenia lub zmniejszenia funduszu płac na skutek przekształcenia jednostki wchodzącej do budżetu tylko wynikami na jednostkę budżetową lub też jednostki budżetowej na jednostkę wchodzącą do budżetu tylko wynikami.

3. Kredyty budżetowe obejmujące finansowanie wzrostu i niedoboru środków obrotowych przedsiębiorstw państwowych i innych jednostek organizacyjnych działających według zasad rozrachunku gospodarczego oraz dotacje dla tych przedsiębiorstw i jednostek na pokrycie planowego deficytu mogą być zwiększane tylko w przypadku:

- 1) pogorszenia wyników;
- 2) zmian organizacyjnych;
- 3) przekształcenia jednostki budżetowej na jednostkę wchodzącą do budżetu tylko wynikami.

4. W zakresie budżetu centralnego zwiększenie kredytów w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, następuje na podstawie uchwały Prezydium Rządu.

§ 80. 1. Minister Finansów może:

- 1) przekazywać w uzasadnionych przypadkach właściwym ministrom i kierownikom urzędów centralnych określone w § 83 uprawnienia w zakresie przenoszenia niektórych rodzajów kredytów budżetowych;
- 2) ustalać szczegółowe wytyczne w zakresie stosowania przeniesień określonych w §§ 85 — 88, jak również warunki, na jakich przeniesienia te oraz przeniesienia określone w §§ 82 i 83 mogą być dokonywane.

2. Minister Finansów może wprowadzać dalej idące — niż przewidują przepisy § 79 — ograniczenia w stosowaniu przeniesień, określonych w §§ 82 i 83 oraz w §§ 85 — 88.

§ 81. 1. Przy przeniesieniach kredytów budżetowych mogą być w ramach obowiązującej klasyfikacji budżetowej tworzone działy, rozdziały i paragrafy nie istniejące w danej części budżetu centralnego lub budżetu terenowego.

2. Nowe części budżetowe tworzone są w toku wykonywania budżetu centralnego i budżetów terenowych dla nowoutworzonych naczelných organów administracji państwowej, urzędów centralnych i wydziałów prezydium rad narodowych w drodze zmiany przepisów ustalających klasyfikację budżetową.

3. Przy przeniesieniach kredytów budżetowych mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 43 ust. 2 oraz § 45.

Przeniesienia w obrębie budżetu centralnego.

§ 82. Przeniesień kredytów budżetowych między paragrafami w obrębie tego samego rozdziału w danym dziale i części budżetu centralnego dokonuje Minister Finansów na wniosek właściwego ministra lub kierownika urzędu centralnego.

§ 83. Przeniesień kredytów budżetowych między rozdziałami w obrębie tego samego działu i części budżetu centralnego dokonuje Minister Finansów na wniosek właściwego ministra lub kierownika urzędu centralnego.

§ 84. 1. Przeniesień kredytów budżetowych między działami w obrębie jednej części budżetu centralnego dokonuje — na wniosek właściwego ministra lub kierownika urzędu centralnego — Minister Finansów za zgodą Prezesa Rady Ministrów lub resortowego wiceprezesa Rady Ministrów.

2. Przeniesień kredytów budżetowych między częściami budżetu centralnego dokonuje Minister Finansów na podstawie uchwał Prezydium Rządu, podejmowanych na wniosek właściwych ministrów lub kierowników urzędów centralnych, zaopiniowany przez Ministra Finansów.

3. Przeniesień określonych w ust. 1 i 2 może dokonywać również Minister Finansów — na wniosek właściwego ministra lub kierownika urzędu centralnego oraz z urzędu — w przypadku, gdy konieczność przeniesienia kredytów przeznaczonych na limitowe inwestycje scentralizowane będzie wynikała z dokonanych we właściwym trybie zmian limitów inwestycyjnych.

Przeniesienia w obrębie budżetów terenowych.

§ 85. Przeniesień kredytów budżetowych między paragrafami w obrębie tego samego rozdziału budżetu terenowego dokonują prezydya właściwych rad narodowych na wnioski wydziałów finansowych.

§ 86. Przeniesień kredytów budżetowych między rozdziałami w obrębie tego samego działu i części budżetu terenowego dokonują prezydya właściwych rad narodowych na wnioski wydziałów finansowych i po wysłuchaniu opinii właściwych terenowych komisji planowania gospodarczego.

§ 87. 1. Przeniesień kredytów budżetowych między działami tej samej części budżetu terenowego dokonują — na wnioski wydziałów finansowych i po wysłuchaniu opinii właściwych terenowych komisji planowania gospodarczego — prezydya właściwych rad narodowych za zgodą prezydiów rad narodowych bezpośrednio wyższego stopnia.

2. Określonych w ust. 1 przeniesień w budżetach wojewódzkich (budżetach m. st. Warszawy i m. Łodzi) prezydya wojewódzkich rad narodowych (m. st. Warszawy i m. Łodzi) dokonują za zgodą Ministra Finansów.

3. Uzyskanie zgody prezydiów rad narodowych wyższego stopnia lub Ministra Finansów nie jest wymagane w zakresie kredytów przeznaczonych na limitowe inwestycje scentralizowane w przypadku, gdy określone w ust. 1 i 2 przeniesienia tych kredytów oparte są na dokonanych we właściwym trybie zmianach w limitach inwestycyjnych.

§ 88. 1. Przeniesień kredytów budżetowych między częściami budżetu terenowego dokonują — na wnioski wydziałów finansowych i po wysłuchaniu opinii właściwych terenowych komisji planowania gospodarczego — prezydya właściwych rad narodowych za zgodą prezydiów wojewódzkich rad narodowych (m. st. Warszawy i m. Łodzi).

2. Określonych w ust. 1 przeniesień w budżetach wojewódzkich (m. st. Warszawy i m. Łodzi) prezydya

wojewódzkich rad narodowych (m. st. Warszawy i m. Łodzi) dokonują za zgodą Ministra Finansów.

3. Uzyskanie zgody prezydiów rad narodowych wyższego stopnia lub Ministra Finansów nie jest wymagane w zakresie kredytów przeznaczonych na limitowe inwestycje scentralizowane w przypadku określonym w § 87 ust. 3.

4. O dokonanych na podstawie przepisów ust. 1 i 3 przeniesieniach kredytów w jednostkowych budżetach powiatowych (dzielnicowych i miast stanowiących powiaty) prezydya wojewódzkich rad narodowych (m. st. Warszawy i m. Łodzi) zawiadamiają właściwych ministrów lub kierowników urzędów centralnych.

R o z d z i a ł 2.

Kredyty dodatkowe.

Kredyty dodatkowe z rezerwy budżetu centralnego.

§ 89. 1. Wydatki nie przewidziane w budżecie państwa pokrywane będą z rezerwy budżetu centralnego na podstawie uchwał Prezydium Rządu (art. 25).

2. Uchwały Prezydium Rządu w sprawie pokrycia wydatków, o których mowa w ust. 1, podejmowane będą na wnioski właściwych ministrów, kierowników urzędów centralnych lub prezydiów właściwych wojewódzkich rad narodowych (m. st. Warszawy i m. Łodzi) zaopiniowane przez Ministra Finansów.

3. Jeżeli wydatek jest wykonaniem finansowym uprzednio podjętej uchwały Rady Ministrów lub Prezydium Rządu, kredyty dodatkowe z rezerwy budżetu centralnego na wydatki, określone w ust. 1, przyznaje Minister Finansów:

- 1) na wniosek właściwego ministra lub kierownika urzędu centralnego — gdy wydatki nie przekraczają jednego miliona złotych;
- 2) na wniosek właściwego ministra lub kierownika urzędu centralnego i za zgodą Prezesa Rady Ministrów lub resortowego wiceprezesa — gdy kwota wydatków jest wyższa od jednego miliona złotych, a nie przekracza pięciu milionów złotych.

4. Składane wnioski powinny zawierać globalną kwotę kredytów budżetowych potrzebnych na pokrycie nie przewidzianych w budżecie wydatków oraz określać jej podział według części, działów i rozdziałów z wyodrębnieniem kredytów przeznaczonych na wydatki obejmujące fundusz płac i limitowe inwestycje scentralizowane.

5. Przez wydatki nie przewidziane w budżecie państwa rozumie się wydatki na zadania nie objęte budżetem centralnym lub budżetami terenowymi jak i na powiększenie zakresu zadań w tych budżetach przewidzianych.

Kredyty dodatkowe z rezerwy budżetów wojewódzkich.

§ 90. 1. Rezerwa budżetów wojewódzkich może być w toku wykonywania tych budżetów wykorzystana tylko na pokrycie następujących wydatków zarówno tych budżetów jak i budżetów terenowych niższego stopnia:

- 1) na zwiększenie finansowania wzrostu środków obrotowych przedsiębiorstw i innych jednostek organizacyjnych działających według zasad rozrachunku gospodarczego — w granicach zwiększonych w stosunku do uprzednio planowanych wpłat do budżetu centralnego lub właściwego budżetu terenowego z tytułu podatku obrotowego (podatku od operacji nietowarowych) lub wpłat z zysku;
- 2) na zwiększenie dotacji na pokrycie planowego deficytu przedsiębiorstw i innych jednostek organizacyjnych działających według zasad rozrachunku gospodarczego — w granicach zwiększonych w stosunku do uprzednio planowanych wpłat do budżetu centralnego lub właściwego budżetu terenowego z tytułu podatku obrotowego (podatku od operacji nietowarowych) lub nadwyżek środków obrotowych;
- 3) na zwiększenie finansowania wzrostu środków obrotowych przedsiębiorstw i innych jednostek organizacyjnych działających według zasad rozrachunku gospodarczego w przypadku przekroczenia przez te przedsiębiorstwa lub jednostki planów produkcji lub usług;
- 4) na zwiększenie dotacji na pokrycie ponadplanowego deficytu planowo-deficytowych przedsiębiorstw i innych jednostek organizacyjnych działających według zasad rozrachunku gospodarczego w przypadku przekroczenia przez te przedsiębiorstwa lub jednostki planów produkcji lub usług;
- 5) na zwiększenie kosztów wykonania ponadplanowych świadczeń usługowych jednostek budżetowych wykonujących działalność gospodarczą objętą działem „Gospodarka narodowa” w przypadku potrzeby zwiększenia planu tych świadczeń;
- 6) na zwiększenie finansowania niedoboru środków obrotowych przedsiębiorstw i innych jednostek organizacyjnych działających według zasad rozrachunku gospodarczego — do wysokości faktycznego niedoboru tych środków na początek okresu budżetowego zatwierdzonej przez prezydium właściwej rady narodowej;
- 7) na zwiększenie kredytów przeznaczonych na limitowe inwestycje scentralizowane w przypadkach, gdy przy zmianie limitów inwestycyjnych finansowanych z budżetów terenowych powstanie potrzeba zwiększenia ustalonych poprzednio kredytów budżetowych;
- 8) na pokrycie kosztów usunięcia szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi w budynkach i innych urządzeniach nie podlegających ubezpieczeniu obowiązkowemu.

2. Uchwały w sprawie wykorzystania rezerwy budżetów wojewódzkich na wydatki określone w ust. 1 podejmowane są przez prezydium wojewódzkich rad narodowych (m. st. Warszawy i m. Łodzi) na wnioski wydziałów finansowych.

Kredyty dodatkowe w ramach nadwyżki budżetu państwa.

§ 91. 1. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wydatki nie przewidziane w budżecie państwa mogą być dokonywane w granicach dodatkowych kredytów uchwalonych przez Radę Ministrów w ramach nadwyżki budżetu państwa.

2. Kredyty dodatkowe w ramach nadwyżki budżetu państwa uchwalane będą w zasadzie tylko na pokrycie wydatków spowodowanych klęskami żywiołowymi oraz na pokrycia — w szczególnie uzasadnionych przypad-

kach — wydatków nie znajdujących pokrycia w rezerwie budżetu centralnego (§ 89 ust. 1).

3. Uchwały w sprawie kredytów dodatkowych podejmowane będą przez Radę Ministrów na wnioski właściwych ministrów, kierowników urzędów centralnych lub prezydium wojewódzkich rad narodowych (m. st. Warszawy i m. Łodzi), zaopiniowane przez Ministra Finansów.

4. Składane wnioski powinny odpowiadać warunkom określonym w § 89 ust. 4.

Tryb uchwalania kredytów dodatkowych w zakresie budżetów terenowych.

§ 92. 1. W zakresie budżetów terenowych kredyty dodatkowe uchwalają prezydium właściwych rad narodowych w granicach określonych bądź uchwałami Rady Ministrów (Prezydium Rządu), bądź uchwałami prezydium rad narodowych wyższego stopnia.

2. Jeżeli źródłem pokrycia kredytów dodatkowych na wydatki budżetów terenowych nie są środki określone w §§ 89 — 91, uchwały Rady Ministrów (Prezydium Rządu) lub prezydium rad narodowych wyższego stopnia powinny wskazywać sposób pokrycia uchwalonych kredytów.

3. Kredyty dodatkowe uchwalane na wydatki budżetów terenowych niższego stopnia w granicach wygo-spodarowanych oszczędności w wydatkach budżetów wyższego stopnia mogą obejmować wydatki na fundusz płac i na limitowe inwestycje scentralizowane tylko w takiej wysokości, jaką uzyskano w wyniku zmniejszenia takich samych wydatków w budżecie terenowym wyższego stopnia.

4. Uchwały w sprawie kredytów dodatkowych podejmowane są przez prezydium właściwych rad narodowych na wnioski wydziałów finansowych i po wystąpieniu opinii właściwych terenowych komisji planowania gospodarczego.

5. Przy uchwalaniu kredytów dodatkowych przez prezydium rad narodowych mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 43 ust. 2 oraz §§ 45 i 93.

§ 93. 1. W każdym przypadku uchwalania kredytów dodatkowych na wydatki budżetów terenowych niższego stopnia prezydium rad narodowych wyższego stopnia określają wysokość kredytów przeznaczonych na fundusz płac i na limitowe inwestycje scentralizowane.

2. Fundusz płac określany jest w ramach stanu zatrudnienia zgodnego z obowiązującymi przepisami.

R o z d z i a ł 3.

Inne zmiany w budżecie centralnym i w budżetach terenowych.

Zwiększanie wydatków w budżetach terenowych w granicach zwiększonych dochodów.

§ 94. 1. W toku wykonywania budżetów terenowych prezydium właściwych rad narodowych — zgodnie z art. 29 — mogą w granicach wpływów faktycznie osiągniętych w danym okresie budżetowym ze źródeł dochodów, określonych w ust. 2, dokonywać wyłączeń w przepisach tego ustępu wydatków w danym budżecie nie przewidzianych lub w kwotach przekraczających kredyty uchwalone na ich pokrycie.

2. Do wysokości wpływów uzyskanych w danym okresie budżetowym z określonych niżej źródeł dochodów mogą być dokonywane następujące wydatki:

- 1) wydatki związane ze zwiększeniem finansowania wzrostu lub niedoboru środków obrotowych przedsiębiorstw i innych jednostek organizacyjnych działających według zasad rozrachunku gospodarczego — do wysokości ponadplanowych wpłat tych przedsiębiorstw lub jednostek z tytułu nadwyżki środków obrotowych lub wpłat z zysku;
- 2) wydatki jednostek budżetowych przekształconych z przedsiębiorstw lub jednostek wchodzących do budżetu tylko wynikami — do wysokości dochodów brutto tych jednostek, zmniejszonych o uprzednio zaplanowane wpłaty do budżetu;
- 3) koszty wykonania ponadplanowych świadczeń usługowych jednostek budżetowych, wykonujących działalność gospodarczą objętą działem „Gospodarka narodowa” — do wysokości ponadplanowych dochodów tych jednostek;
- 4) koszty usunięcia skutków szkód górniczych — do wysokości wpływów uzyskanych na ich pokrycie.

3. Przy uchwalaniu wydatków określonych w ust. 2 mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 43 ust. 2 oraz §§ 45 i 81.

Zmniejszanie i zwiększanie dochodów i wydatków w związku z przeniesieniem zadań.

§ 95. 1. Minister Finansów lub prezydium rady narodowej wyższego stopnia może w związku z przeniesieniem wykonywania poszczególnych zadań między różnymi budżetami terenowymi lub między budżetami terenowymi a budżetem centralnym zwiększać lub zmniejszać dochody i wydatki w już uchwalonych budżetach (art. 30).

2. Przez zmianę zadań rozumie się również zmiany dokonane w podziale terytorialnym państwa oraz w organizacji lub zakresie działania organów państwowych i jednostek im podległych.

3. Zmniejszenie dochodów budżetowych w przypadku przeniesienia (zmniejszenia) wyznaczonych zadań następuje w drodze zmniejszenia dotacji wyrównawczej lub udziałów w dochodach budżetu centralnego w wysokości odpowiadającej kredytom budżetowym, jakie przeznaczone były na wykonanie przeniesionych zadań.

4. Zamiast zmniejszenia udziału w dochodach budżetu centralnego mogą być odprowadzone pobrane w ramach tych udziałów środki pieniężne.

5. Minister Finansów określa tryb dokonywania zmian, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz przeprowadzania z tytułu tych zmian rozrachunków między poszczególnymi budżetami.

6. Minister Finansów dokonuje określonych w ust. 1 zmian zarówno w budżecie centralnym jak i w budżetach wojewódzkich (m. st. Warszawy i m. Łodzi) na wnioski właściwych ministrów lub kierowników urzędów centralnych.

7. Prezydium rad narodowych wyższego stopnia dokonują określonych w ust. 1 zmian w budżetach terenowych niższego stopnia na wnioski wydziałów finansowych.

8. Przy zwiększaniu wydatków budżetów terenowych w związku z przeniesieniem zadań mają — przy uwzględnieniu przepisów ust. 3 — odpowiednie zastosowanie przepisy § 43 ust. 2 oraz §§ 45, 81, 92 i 93.

Zmniejszanie dochodów budżetów terenowych.

§ 95. 1. Minister Finansów może zmniejszyć przypadające zbiorczym budżetom województw (m. st. Warszawy i m. Łodzi) udziały w dochodach budżetu centralnego i dotacje przekazywane z tego budżetu w przypadku, gdy:

- 1) w budżetach terenowych pominięto poszczególne źródła własnych dochodów;
- 2) na skutek zmiany przepisów prawnych budżety terenowe otrzymały w ciągu roku nowe źródła dochodów własnych;
- 3) budżetom terenowym przyznano inny rodzaj dochodów wyrównawczych (art. 31 ust. 1).

2. Prezydium rad narodowych wykonują uprawnienia określone w ust. 1 w stosunku do budżetów terenowych niższego stopnia (art. 31 ust. 2).

3. Zamiast zmniejszenia udziałów w dochodach budżetu centralnego może nastąpić odprowadzenie pobranych w ramach tych udziałów środków pieniężnych.

4. Minister Finansów określa tryb dokonywania zmniejszeń dotacji i udziałów w dochodach budżetu centralnego oraz tryb przeprowadzania z tego tytułu rozrachunków między poszczególnymi budżetami.

5. O wydanych na podstawie ust. 2 decyzjach prezydium powiatowych rad narodowych (miast stanowiących powiaty) zawiadamiają prezydium wojewódzkich rad narodowych, a prezydium wojewódzkich rad narodowych — Ministra Finansów.

D Z I A Ł V

Rachunkowość i sprawozdawczość z wykonywania budżetu.

Rachunkowość budżetowa

§ 97. 1. Organy finansowe, jednostki budżetowe, Narodowy Bank Polski i banki specjalne prowadzą rachunkowość wykonania budżetu (rachunkowość budżetową).

2. Zasady rachunkowości budżetowej określa Minister Finansów.

Zakres oraz tryb składania i uzgadniania bilansów i sprawozdań.

§ 98. 1. Naczelne organy administracji państwowej, urzędy centralne, prezydium rad narodowych, wydziały finansowe i inne jednostki budżetowe składają — w zakresie i trybie ustalonym przez Ministra Finansów — okresowe bilanse i sprawozdania z przebiegu wykonywania budżetu centralnego i budżetów terenowych.

§ 99. Okresowe bilanse i sprawozdania powinny być uzgadniane w zakresie ustalonym przez Ministra Finansów z właściwymi oddziałami Narodowego Banku Polskiego lub banków specjalnych.

Analiza składanych bilansów i sprawozdań.

§ 100. 1. Dysponenci kredytów wyższego stopnia oraz wydziały finansowe prezydium rad narodowych niezależnie od wykorzystania otrzymanych bilansów i sprawozdań dla opracowania sprawozdawczości zbiorczej, do-

konują analizy zawartych w nich danych w celu sprawdzenia prawidłowości wykonywania bądź odpowiednich budżetów, bądź preliminarzy i bilansów.

2. W przypadku stwierdzenia uchybień dysponenti kredytów wyższego stopnia oraz wydziały finansowe prezydiów rad narodowych podejmują niezbędne środki celem usunięcia tych uchybień.

3. Wydziały finansowe prezydiów rad narodowych analizują zarówno sprawozdania dotyczące budżetów swych rad narodowych jak i sprawozdania dotyczące budżetów terenowych niższego stopnia.

§ 101. 1. Sprawozdania o wynikach dokonanej analizy otrzymanych sprawozdań i bilansów wraz z wnioskami o podjęcie niezbędnych środków w przypadku ujawnienia uchybień wydziały finansowe prezydiów rad narodowych przedstawiają do rozpatrzenia prezydium, którym podlegają.

2. Prezydium rad narodowych rozpatrują sprawozdania wydziałów finansowych po wysłuchaniu opinii właściwych terenowych komisji planowania gospodarczego.

§ 102. Minister Finansów określa zakres i tryb dokonywania analizy bilansów i sprawozdań.

Wstrzymywanie otwarć kredytów oraz blokowanie rachunków bankowych.

§ 103. 1. Narodowy Bank Polski oraz banki specjalne uprawnione są do blokowania rachunków dysponentów kredytów w przypadku, gdy jednostki wymienione w § 98 nie przedłożą do uzgodnienia w ustalonym terminie okresowych bilansów i sprawozdań.

2. Organy finansowe oraz dysponenti kredytów wyższego stopnia uprawnieni są do częściowego lub całkowitego wstrzymywania otwarć kredytów budżetowych na następne okresy oraz do blokowania rachunków dysponentów kredytów i rachunków budżetów terenowych w przypadku, gdy dysponenti kredytów lub prezydium rad narodowych niższego stopnia nie przedłożą w ustalonych terminach bilansów i sprawozdań (§ 98).

3. Wstrzymywanie otwarć i blokowanie rachunków dysponentów kredytów może mieć miejsce również w przypadku stwierdzenia zaniedbań w bieżącym lub prawidłowym prowadzeniu rachunkowości budżetowej.

Sprawozdania banków.

§ 104. Narodowy Bank Polski oraz banki specjalne składają sprawozdania z kasowego wykonywania budżetu państwa w zakresie i trybie ustalonych przez Ministra Finansów.

DZIAŁ VI

Przepisy przejściowe i końcowe.

Resortowa rezerwa inwestycyjna.

§ 105. 1. Przewidziana w dziale 14 poszczególnych części budżetu centralnego na rok 1953 resortowa rezerwa na limitowe inwestycje scentralizowane i resortowa rezerwa na limitowe inwestycje nie scentralizowane może być przenoszona na inne działy w tej samej części budżetu centralnego oraz wykorzystana na przyznanie kredytów dodatkowych na limitowe inwestycje scentralizowane i nie scentralizowane w odpowiednich częściach jednostkowych budżetów terenowych.

2. Tryb przenoszenia rezerwy, o której mowa w ust. 1, określi Minister Finansów.

3. Resortowa rezerwa na limitowe inwestycje scentralizowane może być wykorzystana na zwiększenie wydatków obejmujących inwestycje planowane, lecz nie wykonane w roku poprzednim, różnice kosztorysowe i tytuły inwestycyjne nie włączone do planu inwestycyjnego, a rezerwa na limitowe inwestycje nie scentralizowane — na zwiększenie wydatków obejmujących te inwestycje.

4. Przy zwiększaniu w granicach rezerwy, o której mowa w ust. 1, wydatków budżetów terenowych mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 43 ust. 2 oraz §§ 45, 81 i 92.

Przepisy końcowe.

§ 106. Wykonanie uchwały porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Finansów i wszystkim ministrom.

§ 107. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1953 r.

Prezes Rady Ministrów: *E. Bierut*